

Dávky pěstounské péče

K 1. 1. 2013 zaniká nárok na dávky pěstounské péče podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen zákon o SSP). Výplata dávek pěstounské péče podle zmíněného zákona se provede naposledy za měsíc prosinec 2012. Krajské pobočky Úřadu práce rozeslaly koncem listopadu 2012 všem osobám, které pobírají dávky pěstounské péče, sdělení o tom, že **dávky pěstounské péče přecházejí do zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZSPOD), a že bude **nutné si o tyto dávky nově požádat**. Žádost je možné podat na předepsaných tiskopisech nejdříve dne 2. 1. 2013.

Jako pěstounská péče se pro účely dávek pěstounské péče posuzuje péče o dítě poskytovaná osobou v evidenci (osobou vedenou v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu) a **osobou pečující**, tedy osobou:

1. která je pěstounem (nikoli na přechodnou dobu),
2. která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho pěstounem nebo poručníkem, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte,
3. které je před rozhodnutím soudu o svěřeni dítěte do pěstounské péče rozhodnutím soudu nebo orgánu sociálně-právní ochrany dítěte dočasně svěřeno do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem, a to po dobu trvání takové péče (tzv. předpěstounská péče)
4. která je poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje, nebo
5. která má v osobní péči dítě, k němuž nemá vyživovací povinnost, a to po dobu, po kterou probíhá soudní řízení o ustanovení této osoby poručníkem,

1.) Příspěvek na úhradu potřeb dítěte (§ 47f a § 47g ZSPOD)

Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má **nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do pěstounské péče** (tedy jak do péče osoby pečující, tak do pěstounské péče na přechodnou dobu). **Nárok je zachován i po dosažení zletilosti dítěte, nejdéle však do dvacátého šestého roku jeho věku, jde-li o nezaopatřené dítě podle zákona upravujícího státní sociální podporu, které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby s osobou, která byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující** (nikoli osobou v evidenci).

O příspěvek na úhradu potřeb dítěte žádá za dítě osoba pečující nebo osoba v evidenci, této osobě je také příspěvek vyplácen. Jde-li o zletilou nezaopatřenou osobu, která byla do dne zletilosti svěřena do péče osoby pečující, podává žádost sama tato osoba a jí je také dávka vyplácena.

Pokud dítě požívá důchod z důchodového pojištění, náleží mu příspěvek na úhradu potřeb, jen pokud je vyšší, a to ve výši rozdílu mezi tímto příspěvkem a důchodem.

Výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte činí za kalendářní měsíc:

- a) 4 500 Kč pro dítě ve věku do 6 let,
- b) 5 550 Kč pro dítě ve věku od 6 do 12 let,
- c) 6 350 Kč pro dítě ve věku od 12 do 18 let,
- d) 6 600 Kč pro dítě ve věku od 18 do 26 let.

Jde-li o dítě, které je podle zákona o sociálních službách osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, činí příspěvek na úhradu potřeb dítěte:

Dítě ve věku	Dítě ve stupni závislosti I (lehká závislost)	Dítě ve stupni závislosti II (středně těžká závislost)	Dítě ve stupni závislosti III (těžká závislost)	Dítě ve stupni závislosti IV (úplná závislost)
Do 6 let	4 650 Kč	5 550 Kč	5 900 Kč	6 400 Kč
6 – 12 let	5 650 Kč	6 800 Kč	7 250 Kč	7 850 Kč
12 – 18 let	6 450 Kč	7 800 Kč	8 300 Kč	8 700 Kč
18 – 26 let	6 750 Kč	8 100 Kč	8 600 Kč	9 000 Kč

2.) Příspěvek při ukončení pěstounské péče (§ 47h ZSPOD)

Nárok na příspěvek při ukončení pěstounské péče má fyzická osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti v pěstounské péči, a to ke dni zániku nároku této osoby na příspěvek na úhradu potřeb dítěte.

Pokud jde o nárok na tento příspěvek v souvislosti s ukončením pěstounské péče z důvodu zletilosti dítěte, mají na příspěvek nárok jak děti svěřené do zletilosti do péče osoby pečující, tak do péče osoby v evidenci. Pokud mladý člověk, který byl

do zletilosti svěřen do péče osoby pečující, pobírá z důvodu své nezaopatřenosti a společné úhrady nákladů příspěvek na úhradu potřeb dítěte, vznikne mu nárok na příspěvek při ukončení pěstounské péče až dnem následujícím po dni, kdy zaniká nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Taková situace nemůže nastat u osob, které byly do dne zletilosti svěřeny do péče osoby v evidenci (do pěstounské péče na přechodnou dobu), neboť těmto vždy nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte zaniká vždy ukončením pěstounské péče, tedy nejpozději zletilostí.

Pokud nebude mít osoba, která byla do dne zletilosti svěřena do péče osoby pečující, nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než tento příspěvek, příspěvek při ukončení pěstounské péče této osobě přesto náleží (důchod nahrazuje příspěvek na úhradu potřeb dítěte, nikoli jiné dávky). Příspěvek při ukončení pěstounské péče náleží v takovém případě ode dne následujícího po dni ukončení nezaopatřenosti dítěte podle zákona o SSP.

Výše jednorázového příspěvku při ukončení pěstounské péče činí **25 000 Kč**. O tento příspěvek žádá sama fyzická osoby, která byla do dne zletilosti v pěstounské péči.

3.) Odměna pěstouna (§ 47i až § 47k ZSPOD)

Nárok na odměnu má osoba pečující po dobu trvání péče o svěřené dítě. Po zletilosti svěřeného dítěte jen do té doby, dokud zletilé nezaopatřené dítě pobírá příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Nárok na odměnu pěstouna má i osoba pečující, jestliže nezaopatřené dítě, které jí bylo svěřeno do péče, nemá po dosažení zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než uvedený příspěvek.

Nárok na odměnu má osoba v evidenci po dobu zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu (i když nemá momentálně svěřeno žádné dítě; výše odměny osoby v evidenci není odvislá od počtu dětí svěřených do pěstounské péče na přechodnou dobu). Osobě v evidenci nenáleží odměna pěstouna jen v případě, pokud je zprostředkování pěstounské péče na přechodnou dobu přerušeno podle § 24b odst. 1 písm. a) a d) ZSPOD.

Výše odměny pěstouna činí za kalendářní měsíc:

- a) 8 000 Kč, je-li pečováno o jedno dítě,
- b) 12 000 Kč, je-li pečováno o 2 děti,

- c) 20 000 Kč,
1. je-li pečováno alespoň o 3 děti,
  2. je-li pečováno alespoň o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost),
  3. jde-li o osobu v evidenci, a to i v případě, že nepečuje o žádné dítě, nebo
- d) 24 000 Kč, pečuje-li pěstoun alespoň o 1 dítě, které mu bylo svěřeno na přechodnou dobu, a toto dítě je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).

Za každé další dítě svěřené do péče osoby pečující se odměna pěstouna podle písm. c) bodů 1 a 2 zvyšuje o 4 000 Kč.

Výjimečně je možný souběh, kdy je osoba v evidenci zároveň i osobou pečující. V takovém případě je základem odměna podle § 47j odst. 1 písm. c) bod 3 /případně písm. d)/. **Za každé další dítě, které je osobě v evidenci svěřeno do jiné péče, než je pěstounská péče na přechodnou dobu (tedy do pěstounské péče, „předpěstounské“ péče nebo osobní péče poručníka), se odměna pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. c) bodu 3 nebo písm. d) zvyšuje o 4 000 Kč.**

Pokud je osoba pečující rodičem nebo prarodičem otce nebo matky svěřeného dítěte, náleží jí odměna pěstouna vždy, pokud pečuje alespoň o 3 děti nebo o alespoň 1 dítě ve II., III. nebo IV. stupni závislosti. V ostatních případech (pečuje-li o 1 nebo 2 zdravé děti či děti v I. stupni závislosti), jí náleží odměna pěstouna pouze v případech hodných zvláštního zřetele, zejména s ohledem na sociální a majetkové poměry a s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu dítěte. Příslušná krajská pobočka Úřadu práce, která o odměně pěstouna rozhoduje, si pro účely posouzení zvláštního zřetele vždy vyžádá vyjádření od orgánu sociálně-právní ochrany dětí (obecního úřadu obce s rozšířenou působností) místně příslušného dle místa trvalého pobytu svěřeného dítěte. Více v příloze „Součinnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí při posuzování nároku prarodičů a praprarodičů na odměnu pěstouna“ (informace o stejném obsahu byla krajským úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností zaslána dne 7. 12. 2012 pod č.j. 2012/95047-21).

Na ostatní dávky pěstounské péče mají osoby pečující, které jsou rodičem nebo prarodičem svěřeného dítěte, i tyto děti, nárok vždy.

Pokud by osoba pečující měla do péče svěřeny 2 děti, přičemž prarodičem či praprarodičem je pouze ve vztahu k jednomu z nich, náleží této osobě odměna pěstouna ve výši 8 000 Kč vždy z titulu péče o nepříbuzné dítě. Pokud je shledán zvláštní zřetel v případě péče o vnuka/pravnuka, náleží osobě pečující odměna ve výši 12 000 Kč (např. vnuk je závislý na pomoci jiné fyzické osoby v I. stupni a péče o něj je pro prarodiče značně náročná vzhledem k jeho pokročilému věku). V případě péče o 3 a více dětí, ať již příbuzných či nikoli, náleží odměna pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. c) bod 1 ZSPOD vždy, zvláštní zřetel se zde neposuzuje.

Další výjimečná situace může nastat, pokud je osobě v evidenci svěřeno do jiné péče než na přechodnou dobu (tedy např. do dlouhodobé pěstounské péče či do osobní péče poručníka) v nouče či pravouče. V takovém případě náleží vždy odměna z titulu zařazení do evidence podle § 47j odst. 1 písm. c) bod 3 ZSPOD a pokud je shledán zvláštní zřetel též v případě péče o vnuka/pravnuka, je tato částka zvýšena o 4 000 Kč.

Odměna pěstouna se pro účely zákonů upravujících daně z příjmů, pojistné na sociální zabezpečení, pojistné na úrazové pojištění a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění považuje za příjem ze závislé činnosti. Částky uvedené výše jsou tedy „v hrubém“, krajská pobočka Úřadu práce bude z odměny pěstouna srážet a odvádět daň z příjmů a příslušné odvody na sociální zabezpečení a úrazové a zdravotní pojištění.

Pokud má osoba pečující nebo osoba v evidenci další souběžné příjmy, které se zdaňují podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, podává daňové přiznání sama. Úřad práce vydá pro účely podání daňového přiznání potvrzení o zdanitelných příjmech. Za předpokladu, že osoba pečující nebo osoba v evidenci nemá jiný zdaňovaný příjem, může podepsat na krajské pobočce Úřadu práce prohlášení k dani a o podání daňového přiznání za příslušný rok může požádat Úřad práce. V takovém případě bude osoba pečující nebo osoba v evidenci povinna doložit potřebné doklady, zejména bude-li uplatňovat odpočty podle § 15 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, případně slevy na dani podle §35ba a §35c téhož zákona.

Pokud jsou oba manželé osobou pečující nebo osobou v evidenci, náleží odměna pěstouna pouze jednomu z nich (i v případech, kdy má každý z manželů děti svěřeny do své výlučné péče a za současné úpravy pobírají odměnu oba).

Nedohodnou-li se manželé, kterému z nich bude odměna pěstouna náležet, určí toto příslušná krajská pobočka Úřadu práce.

Osoba pečující a osoba v evidenci si může (při)vydělávat, nemá to vliv na výši odměny pěstouna (jako tomu bylo dosud u zvláštní odměny pěstouna podle § 40a zákona o SSP). Toto je samozřejmě možné jen za předpokladu, že výdělečná činnost nemá vliv na kvalitu péče o svěřené dítě.

Odměna pěstouna se poskytuje i po dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény osoby pečující nebo osoby v evidenci, nejdéle však do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž dočasná pracovní neschopnost vznikla nebo v němž byla nařízena karanténa. Pokud tedy osoba pečující nebo osoba v evidenci bude uplatňovat nárok na nemocenské podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, musí Úřadu práce zaslat potvrzení ošetřujícího lékaře o pracovní neschopnosti a po ukončení pracovní neschopnosti samozřejmě též část potvrzení o „uschopnění“.

Je-li dítě svěřené osobě pečující nebo osobě v evidenci v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež nebo v péči jiné osoby na základě rozhodnutí příslušného orgánu o svěřením dítěte do péče nahrazující péči rodičů, odměna pěstouna za péči o tyto děti nenáleží. I zde platí oznamovací povinnost osob pečujících a osob v evidenci vůči Úřadu práce.

4.) Příspěvek při převzetí dítěte (§ 47i ZSPOD)

Nárok na příspěvek při převzetí dítěte má **osoba pečující**, která převzala dítě do pěstounské péče; příspěvek při převzetí dítěte, jde-li o totéž dítě, náleží osobě pečující jen jednou. Osoby v evidenci nemají na příspěvek při převzetí dítěte nárok!

Výše příspěvku při převzetí dítěte činí:

- a) je-li převzato dítě do 6 let věku - 8 000 Kč,
- b) je-li převzato dítě od 6 let do 12 let věku - 9 000 Kč,
- c) je-li převzato dítě od 12 let do 18 let věku - 10 000 Kč.

5.) Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla (§ 47m ZSPOD)

Na příspěvek má nárok **osoba pečující, která má v pěstounské péči nejméně 3 děti nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodu péče o 3 děti**, včetně zletilých nezaopatřených dětí, jež zakládají osobě pečující nárok na odměnu pěstouna. Jelikož nárok má pouze osoba pečující, je zřejmé, že minimálně 1 ze svěřených dětí musí být v „dlouhodobé“ pěstounské péči, osobní péči poručníka či „předpěstounské“ nebo „předporučnícké“ péči.

Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí **70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč**. Součet těchto příspěvků za posledních 10 kalendářních let přede dnem podání žádosti nesmí přesáhnout 200 000 Kč (nesčítá se s příspěvky přiznanými do 1. 1. 2013 dle zákona o SSP).

Příspěvek na zakoupení motorového vozidla může být poskytnut v bezhotovostní formě i před zakoupením motorového vozidla. Použití příspěvku na zakoupení motorového vozidla je osoba pečující povinna prokázat do 6 měsíců od jeho poskytnutí; pokud tohoto příspěvku nepoužila k zakoupení motorového vozidla, je povinna příspěvek vrátit. Pokud osoba pečující do 5 let ode dne, kdy jí byl příspěvek poskytnut, motorové vozidlo, na jehož zakoupení nebo opravu byl příspěvek poskytnut, prodala, darovala, započala je používat pro výdělečnou činnost nebo přestala vykonávat pěstounskou péči, nejde-li o případ, kdy osoba pečující přestala vykonávat pěstounskou péči z vážných zdravotních důvodů, je povinna vrátit poměrnou část příspěvku na zakoupení motorového vozidla odpovídající době z období 5 let, kdy uvedené podmínky nesplňovala.

Rozhodování o dávkách pěstounské péče a výplata dávek

O dávkách pěstounské péče rozhoduje a tyto dávky vyplácí krajská pobočka Úřadu práce místně příslušná podle trvalého místa pobytu osoby pečující a osoby v evidenci a v případě osoby, která má od zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte nebo na příspěvek při ukončení pěstounské péče se místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce řídí místem trvalého pobytu této osoby. Speciálně je pak upravena místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce pro případ žadatele o dávky pěstounské péče, který je cizincem nebo rodinným příslušníkem cizince, jemuž vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie podle § 47o odst. 1 písm. h) ZSPOD.

Mění se tak dosavadní úprava místní příslušnosti v oblasti dávek pěstounské péče podle zákona o SSP, který stanovil místní příslušnost v závislosti na místě trvalého

pobytu osoby oprávněné pro nárok na dávku. V praxi tak docházelo k rozchodu místní příslušnosti v případech, kdy bylo dítě svěřené do pěstounské nebo poručnické péče hlášeno k trvalému pobytu na jiném místě než jeho pěstoun nebo poručník. O příspěvku na úhradu potřeb dítěte pak rozhodoval a tento příspěvek vyplácel jiný úřad, než který vykonával působnost u dávek pěstounské péče náležejících pěstounovi. Od 1. 1. 2013 tak dochází k žádoucímu sjednocení příslušnosti k rozhodování a výplatě dávek pěstounské péče u jednoho úřadu.

Žádost o dávky pěstounské péče může žadatel podat na kterémkoli kontaktním pracovišti krajské pobočky Úřadu práce, a to na předepsaném tiskopise. K žádosti je třeba doložit údaje a dokumenty podle § 47w ZSPOD potřebné pro rozhodnutí o nároku na příslušnou dávku (tedy např. skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte nebo doklad prokazující stupeň závislosti svěřeného dítěte na pomoci jiné fyzické osoby). O odvolání proti rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce o dávkách pěstounské péče rozhoduje Ministerstvo práce a sociálních věcí, odvolání nemá odkladný účinek.

Dávky pěstounské péče náleží nejdříve ode dne vykonatelnosti rozhodnutí orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo soudu o svěřením dítěte do péče osoby, která má zájem stát se pěstounem. Za osobu, která má zájem stát se pěstounem, se považuje pro účely dávek pěstounské péče také osoba, které bylo do péče svěřeno dítě předběžným opatřením soudu, pokud si zároveň tato osoba podá žádost o svěřením tohoto dítěte do pěstounské péče. Dávky pěstounské péče náleží nejdříve za měsíc, ve kterém byl návrh na svěřením do pěstounské péče osoby, která má dítě v péči na základě předběžného opatření soudu, podán.

Nárok na dávky pěstounské péče náleží - pokud nejde o případ uvedený výše - **od právní moci rozhodnutí soudu o svěřením dítěte do pěstounské péče nebo rozhodnutí o ustanovením poručníka dítěti.** Pečuje-li osobně o dítě osoba, o jejímž ustanovením poručníkem tomuto dítěti probíhá soudní řízení, dávky pěstounské péče náleží ode dne zahájení řízení o ustanovením poručníkem.

Nárok na odměnu pěstouna podle § 47i a násl. ZSPOD náleží osobě v evidenci ode dne právní moci rozhodnutí krajského úřadu o zařazením této osoby do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

Při společné pěstounské péči manželů náleží dávka pěstounské péče jen jednomu z manželů určenému na základě dohody manželů. Nedohodnou-li

se manželé, určí příslušná krajská pobočka Úřadu práce, kterému z manželů se dávka pěstounské péče přizná.

Zánik nároku na dávky pěstounské péče upravuje ustanovení § 47r ZSPOD. Obecně je možné shrnout, že nárok na dávku nebo na výplatu dávky zaniká uplynutím 1 roku (dosud tomu tak bylo u jednorázových dávek pěstounské péče, u opakujících se dávek, tedy odměny pěstouna a příspěvku na úhradu potřeb dítě, nárok na výplatu dávky zanikal uplynutím 3 měsíců).

Příjemce dávky pěstounské péče a žadatel o dávku je povinen ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do 8 dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu. Osoba pečující a osoba v evidenci je tedy povinna ohlásit zejména změnu trvalého pobytu či bydliště, změnu jména nebo příjmení, přijetí dalšího dítěte do péče nebo naopak ukončení pěstounské péče, resp. svěření dítěte do péče jiné osoby, dočasnou pracovní neschopnost atd. Při nesplnění ohlašovací povinnosti může být vyčíslen přeplatek na dávce pěstounské péče podle § 47z ZSPOD.

Dávky pěstounské péče a související předpisy

Dávky pěstounské péče se **započítávají** do příjmu podle § 9 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v **hmotné nouzi** (zákonem č. 401/2012 Sb. je novelizován § 7 odst. 2 písm. e) zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, kde jsou za dávky státní sociální podpory přidány dávky pěstounské péče).

Do rozhodného příjmu podle zákona o SSP se dávky pěstounské péče **nezapočítávají**, a to ani odměna pěstouna (nejde o příjem uvedený v příslušném ustanovení zákona o daních z příjmů, na které zákon o SSP odkazuje).

Exekuce je možná jen z opakujících se dávek pěstounské péče, tedy odměny pěstouna v případě dluhu osoby pečující nebo osoby v evidenci, a příspěvku na úhradu potřeb dítěte v případě dluhu dítěte, resp. nezaopatřené osoby, která byla do dne zletilosti v péči osoby pečující (viz § 317 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

PhDr. Miloslav Macela
ředitel odboru rodiny a ochrany práv dětí

Informace ke státnímu příspěvku na výkon pěstounské péče

Nárok na státní příspěvek na výkon pěstounské péče podle § 47d ZSPOD má obecní úřad obce s rozšířenou působností na základě vydání správního rozhodnutí o úpravě práv a povinností při výkonu pěstounské péče podle § 47d odst. 2 ZSPOD. Nárok na státní příspěvek má dále obecní úřad obce s rozšířenou působností, obecní úřad, krajský úřad, nebo pověřená osoba, které uzavřely s osobou pečující nebo osobou v evidenci dohodu o výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 1, 4 ZSPOD. Státní příspěvek je určen na pokrytí nákladů na zajišťování pomoci osobám pečujícím a na provádění dohledu nad pěstounskou péčí.

Výše státního příspěvku na výkon pěstounské péče činí

- **48 000 Kč za kalendářní rok**, pokud pravomocné správní rozhodnutí nebo dohoda o výkonu pěstounské péče trvaly po celý kalendářní rok,
- **4 000 Kč za každý kalendářní měsíc** nebo jeho část v rámci kalendářního roku, v němž existovalo pravomocné správní rozhodnutí, nebo trvala dohoda o výkonu pěstounské péče.

Na výši státního příspěvku nemá vliv počet svěřených dětí, u kterých osoba pečující vykonává pěstounskou péči, poručnickou péči nebo předpěstounskou péči. Bez ohledu na počet svěřených dětí náleží na každou uzavřenou dohodu o výkonu pěstounské péče nebo vydané správní rozhodnutí stejná částka státního příspěvku. Částka 48 000 Kč nemusí být vyčerpána na naplnění každé jednotlivé dohody o výkonu pěstounské péče nebo rozhodnutí o stanovení práv a povinností při výkonu pěstounské péče, které zakládají nárok na státní příspěvek. Příjemce státního příspěvku bude ze souhrnu všech částek státního příspěvku zajišťovat realizaci práv a povinností spojených s výkonem pěstounské péče podle potřeb konkrétní pěstounské rodiny a svěřených dětí. Z prostředků státního příspěvku mohou být hrazeny zejména věcné výdaje s poskytováním pomoci a zajišťováním doprovodných a podpůrných služeb pro osoby pečující a osoby v evidenci (náklady na zprostředkování odborné poradenské pomoci, náklady na poskytnutí pomoci se zajištěním osobní péče o svěřené děti, náklady na zvyšování odborných znalostí a dovedností apod.). Přípuštěno je však i využití poměrné části státního příspěvku na úhradu osobních nákladů, tj. na částečnou úhradu platových a mzdových nákladů vynakládaných na ty zaměstnance, kteří jsou u příjemce státního příspěvku pověřeni úkoly spojenými se sjednáváním dohod, vydáváním správních rozhodnutí, poskytováním a zprostředkováním pomoci osobám pečujícím a osobám v evidenci a sledováním výkonu pěstounské péče. Nepřípustné je naopak využití státního

příspěvku na úhradu platových a mzdových nákladů na zaměstnance, kteří zabezpečující administrativní, ekonomickou a účetní agendu týkající se státního příspěvku (zaměstnanci ekonomických, účetních oddělení apod.).

O přiznání státního příspěvku na výkon pěstounské péče rozhoduje místně příslušná **krajská pobočka Úřadu práce** podle sídla nebo trvalého pobytu žadatele, a to na základě písemné žádosti, která musí obsahovat seznam všech osob pečujících a osob v evidenci, se kterými žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče nebo jejichž práva a povinnosti upravil pravomocným správním rozhodnutím. K žádosti je dále nezbytné přiložit kopie jednotlivých dohod o výkonu pěstounské péče nebo správních rozhodnutí. Pokud žadatel o státní příspěvek v krátkém časovém sledu uzavírá více dohod o výkonu pěstounské péče nebo vydává více správních rozhodnutí, je v zájmu zjednodušení vyřizování žádosti a urychlení výplaty státního příspěvku žádoucí, aby žadatel neuplatňoval nárok na státní příspěvek zvlášť za každou dohodu nebo správní rozhodnutí, ale aby v jedné žádosti nárokoval přiznání státního příspěvku najednou za více dohod nebo správních rozhodnutí, které byly uzavřeny nebo vydány v určitém časovém období (max. však v rámci období 3 uplynulých měsíců, viz níže).

K podání žádosti o státní příspěvek je možné využít standardizovaný formulář žádosti, který bude k dispozici na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí, nejedná se však o povinně předepsaný tiskopis žádosti.

Státní příspěvek na výkon pěstounské péče se vyplátí ve lhůtě do 60 dnů od právní moci rozhodnutí o jeho přiznání. Jestliže nárok na státní příspěvek trvá k 1. lednu následujícího roku, vyplátí se státní příspěvek dopředu na celý kalendářní rok do 15. února tohoto roku.

Nárok na státní příspěvek vzniká od kalendářního měsíce, ve kterém byla uzavřena dohoda o výkonu pěstounské péče nebo nabylo právní moci správní rozhodnutí o stanovení práv a povinností při výkonu pěstounské péče. Za tento kalendářní měsíc náleží poměrná část státního příspěvku v plné výši, tj. v částce 4 000 Kč (1/12), bez ohledu na den uzavření dohody nebo právní moci rozhodnutí (státní příspěvek není počítán na deniny). Nárok na výplatu státního příspěvku vzniká splněním podmínek pro vznik nároku na státní příspěvek (uzavření dohody, nabytí právní moci rozhodnutí) a podáním žádosti k místně příslušné krajské pobočce Úřadu práce. Státní příspěvek může být přiznán i zpětně za dobu 3 kalendářních měsíců od uzavření dohody nebo od právní moci správního rozhodnutí. To znamená, že v uvedené tříměsíční lhůtě musí žadatel uplatnit žádost o přiznání

státního příspěvku tak, aby mu mohl být přiznán již od počátku platnosti dohody nebo od právní moci správního rozhodnutí.

Příjemce státního příspěvku je povinen do 15 dnů oznamovat krajské pobočce Úřadu práce všechny změny, které jsou rozhodné pro posouzení nároku na státní příspěvek a určení jeho výše, zejména:

- ukončení dohody o výkonu pěstounské péče (např. v důsledku skončení pěstounské péče nebo poručnické péče u posledního svěřeného dítěte, výpovědi dohody, nahrazení dohody správním rozhodnutím, vyřazení osoby v evidenci z evidence krajského úřadu apod.),
- zrušení správního rozhodnutí o určení práv a povinností při výkonu pěstounské péče (např. v důsledku nahrazení správního rozhodnutí dohodou o výkonu pěstounské péče, skončení pěstounské nebo poručnické péče u posledního svěřeného dítěte, zrušení rozhodnutí v rámci přezkumného řízení apod.).

Příjemce státního příspěvku naopak nemusí krajské pobočce Úřadu práce automaticky oznamovat změny v počtu dětí svěřených do péče osoby pečující, neboť jak je uvedeno výše, tato skutečnost není rozhodná pro vznik nároku na státní příspěvek a určení jeho výše.

V případě ukončení dohody o výkonu pěstounské péče nebo zrušení správního rozhodnutí v průběhu kalendářního roku, na který byl státní příspěvek již dopředu vyplacen, nevzniká příjemci státního příspěvku povinnost vrátit krajské pobočce Úřadu práce poměrnou část státního příspěvku za předpokladu, že dohoda nebo správní rozhodnutí trvaly v daném kalendářním roce alespoň 6 měsíců. Jestliže naopak dohoda nebo správní rozhodnutí trvaly méně než 6 měsíců, vrací se krajské pobočce Úřadu práce poměrná část státního příspěvku za měsíce, které následují po ukončení dohody nebo zrušení správního rozhodnutí.

Příklad: Krajská pobočka vyplatila do 15. 2. státní příspěvek ve výši 48.000 Kč na dohodu, která trvala k 31. 12. předchozího kalendářního roku. Po uplynutí výpovědní lhůty byla platnost dohody ukončena ke dni 15. 7. Příjemce státního příspěvku v takovém případě nic nevrací. Pokud by však dohoda byla ukončena ke dni 15. 6., je příjemce státního příspěvku povinen vrátit poměrnou část za období 6 měsíců, tj. 24 000 Kč.

Státní příspěvek na výkon pěstounské péče není dotací, ale jiným neinvestičním transferem ze státního rozpočtu, a proto **příjemce státního příspěvku není**

povinen provádět vyúčtování použití a čerpání prostředků státního příspěvku (obdobně jako příjemce státního příspěvku pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42g a násl. ZSPOD). **Veřejnosprávní kontrolu využití státního příspěvku jeho příjemcem z hlediska dodržení zákonem vymezeného účelu a z hlediska splnění kritéria hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti je příslušná provádět krajská pobočka Úřadu práce jako poskytovatel veřejné finanční podpory v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.** Tato veřejnosprávní kontrola zahrnuje předběžnou, průběžnou i následnou kontrolu, včetně veřejnosprávní kontroly na místě, při které lze přímo u příjemce státního příspěvku kontrolovat doklady týkající se výdajů a služeb hrazených ze státního příspěvku a účetní záznamy vedené příjemcem státního příspěvku. Z hlediska dodržení kritéria hospodárnosti a efektivnosti vynakládání prostředků z veřejné finanční podpory je podstatné, aby příjemce státního příspěvku při úhradě nákladů nebo části nákladů na služby a pomoc poskytované osobě pečující, osobě v evidenci a svěřeným dětem zohledňoval **ceny obvyklé** v daném místě a v daném čase, tj. aby ve srovnání s cenou obvyklou nebyly náklady hrazené nebo částečně hrazené služby nebo pomoci bezdůvodně a nepřiměřeně vyšší. Pokud jde o způsob úhrady nákladů na poskytované služby a pomoc, přichází v úvahu úhrada jak samotné osobě pečující nebo osobě v evidenci, která doloží využití vyplacených prostředků na stanovený účel, tak i přímá úhrada fyzické či právnické osobě, která je poskytovatelem pomoci a služeb hrazených z prostředků státního příspěvku.

Příjemce státního příspěvku je povinen zaúčtovat prostředky státního příspěvku tak, aby bylo možné sledovat čerpání prostředků státního příspěvku a zabezpečit dodržení jejich účelového charakteru. Není však nezbytné, aby příjemce státního příspěvku pro účely jeho čerpání a kontroly využití zřizoval samostatný účet.

Seznam použitých zkratk

- ZSPOD** – zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
OSPOD - orgán sociálně-právní ochrany dětí; není-li uvedeno jinak, je tímto orgánem myšleno příslušné oddělení OÚRP
IPOD – individuální plán ochrany dítěte
ZDVOP – zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

